

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 11/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu (sudca spravodajca), Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Miloša Maďara, Roberta Šorla, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho a Martina Vernarského o návrhu **Okresného súdu Nitra**, zastúpeného samosudcom Mgr. Filipom Grznárikom, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 471c v spojení s § 22 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom od 1. júna 2023 „v rozsahu vzťahujúcom sa na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023“ s Ústavou Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov

1. Ústavnému súdu bol 22. augusta 2024 doručený návrh Okresného súdu Nitra (ďalej aj „okresný súd“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 144 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade § 471c v spojení s § 22 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom od 1. júna 2023 (ďalej aj „CSP“) „v rozsahu vzťahujúcom sa na obchodnoprávne spory začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023“ (ďalej aj „napadnuté ustanovenia“) s čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy.

2. Napadnuté ustanovenia znejú:

- § 471c CSP: „Konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.“

- § 22 písm. d) CSP: „Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre.“

3. Okresný súd vo svojom návrhu uvádza, že sa pred ním pod sp. zn. 31 Cb 63/2023 vedie civilné sporové konanie, kde na oboch procesných stranách vystupujú podnikateľské subjekty [§ 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka], pričom zo skutkového stavu vymedzeného žalobou uplatneného

nároku (ktorým je okresný súd viazaný) vyplýva, že tento možno považovať za taký, ktorý sa s prihliadnutím na všetky okolnosti týka podnikateľskej činnosti strán sporu (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka), a preto predmetný spor možno podľa navrhovateľa právne kvalifikovať ako obchodnoprávny spor.

4. Navrhovateľ ďalej konštatuje, že postupom podľa § 161 ods. 1 CSP skúmal procesné podmienky, za splnenia ktorých môže o predmete sporu meritórne rozhodnúť, a v rámci toho aj podmienku kauzálnej príslušnosti, keďže predmetný spor je obchodnoprávny a nachádza sa v štádiu pred otvorením pojednávania alebo predbežného prejednávania (§ 40 CSP *in fine*).

5. Z odôvodnenia návrhu okresného súdu ďalej vyplýva, že konanie o predmetnom spore sa začalo 13. marca 2023 vo forme upomínacieho konania a to doručením návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní Okresnému súdu Banská Bystrica ako upomínaciemu súdu. Upomínacie konanie bolo vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 31 Up 414/2023. Z tohto súdu bol spor 31. mája 2023 postúpený na jeho pokračovanie podľa Civilného sporového poriadku Okresnému súdu Nové Zámky, na ktorom bol vedený pod sp. zn. 15 Cn 1/2023. Vzhľadom na skutočnosť, že konanie sa začalo 13. marca 2023 a nebolo právoplatne skončené do 31. mája 2023, ustanoveniami relevantnými pre posúdenie kauzálnej príslušnosti súdu ako jednej z procesných podmienok meritórneho prejednávania sporu sú ustanovenia § 471c v spojení s § 22 písm. d) CSP.

6. Navrhovateľ ďalej konštatuje, že napadnuté ustanovenia nadobudli účinnosť 1. júna 2023 v súvislosti s reformou súdnej mapy, v dôsledku ktorej bola do Civilného sporového poriadku zavedená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP). V súvislosti s označenou zmenou bol Civilný sporový poriadok doplnený aj o nové prechodné ustanovenie, a to v § 471c CSP účinnom od 1. júna 2023. Podľa § 471c CSP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

7. V súvislosti s možnou ústavnokonformnou interpretáciou napadnutých ustanovení navrhovateľ uvádza, že zákonodarca formuláciou § 471c CSP v spojení s § 22 CSP znemožnil ich ústavnokonformný výklad na konania právoplatne neskončené do 31. mája 2023, čo reflektuje aj rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k napadnutým ustanoveniam, z obsahu ktorej konštantne vyplýva, že v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 sa výlučne vecná a miestna príslušnosť posudzuje podľa právnej úpravy účinnej do 31. mája 2023, pričom na posúdenie kauzálnej príslušnosti je nutné aj v konaniach o obchodnoprávných sporoch začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 od 1. júna 2023 aplikovať ustanovenia o kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch tak, ako sú obsiahnuté v § 22 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023.

8. Podľa názoru okresného súdu tento výklad napadnutých ustanovení je v súlade s významom slov v nich použitých, ako aj v súlade s účelom týchto ustanovení, a preto iný ich výklad v rámci jeho aplikačnej činnosti ako súdu prvého stupňa sústavy všeobecného súdnictva by bol porušením čl. 3 ods. 2 CSP. Navrhovateľ zastáva názor, že následkom tohto zákonodarcom zvoleného normatívneho riešenia je presadenie účinkov tzv. pravej retroaktivity v podmienkach nášho právneho poriadku, čo narúša jeden z imanentných princípov právneho štátu.

9. Navrhovateľ ďalej analyzuje napadnuté ustanovenia aj na pozadí rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Českej republiky a všeobecných súdov Českej republiky. Východiskom jeho komparatívneho uvažovania je predovšetkým nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2279/19 z 2. júna 2020 (publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Českej republiky, zväzok 100/ročník 2020 – III. diel, pod č. 112, ktorým posudzoval ústavnú udržateľnosť uznesenia Vrchného súdu v Prahe sp. zn. Ncp 146/2019 zo 4. apríla 2019, pričom označeným nálezhom vyslovil porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd) a uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4101/2018 z 11. februára 2019, v rámci ktorého sa Najvyšší súd Českej republiky zaoberal otázkou, aké znenie procesného predpisu je pri strete starej a novej právnej úpravy rozhodujúce pre určenie vecnej príslušnosti súdu v prípade, ak po podaní žaloby nadobudla účinnosť novela zákona, ktorá zmenila pravidlá rozhodujúce pre určenie vecnej príslušnosti súdu, a zároveň táto novela neobsahuje prechodné ustanovenia.

10. Podľa navrhovateľa aj recentná procesualistická doktrína zastáva právny názor, podľa ktorého procesné úkony subjektov civilného súdneho konania vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu (tzv. princíp justifikácie účinkov procesných úkonov). Teda akýkoľvek procesný úkon vykonaný v procese akýmkoľvek subjektom, ak implikuje svoje účinky do budúcnosti, bez ohľadu na procesný režim tejto budúcnosti sa normatívne účinky tohto úkonu uznávajú (aj keby ich už oná procesná budúcnosť *pro futuro* neuznávala) [ŠTEVČEK, M. O temporalite procesných noriem (malé praktikum z teórie práva). In: *Bulletin slovenskej advokácie*, číslo 3/2015.].

11. Označené tézy vedú navrhovateľa k záveru, že strata účinnosti napadnutých ustanovení v dôsledku derogačného nálezu ústavného súdu by mala za následok, že kauzálnu príslušnosť bude nutné aj v začatých a právoplatne neskončených obchodnoprávných sporoch posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase podania žaloby, podľa ktorej by bol na prejednanie sporu v prerušenej veci príslušný Okresný súd Nové Zámky, z ktorého bol spor po nadobudnutí účinnosti § 22 v spojení s § 471c CSP postúpený okresnému súdu. Uvedená myšlienková konštrukcia tak podľa navrhovateľa otvára po derogačnom náleze ústavného súdu priestor na jeho postup podľa § 43 ods. 2 CSP.

12. Podľa okresného súdu len v situácii po vydaní ním navrhovaného derogačného nálezu ústavného súdu bude zároveň zachované ústavné právo sporových strán na zákonného sudcu, a tým aj na súdnu ochranu, a iba takáto právna úprava bude v súlade so zákazom tzv. pravej retroaktivity procesnoprávných noriem.

13. K návrhu na začatie konania navrhovateľ priložil svoje uznesenie sp. zn. 31 Cb 63/2023 z 19. júna 2024, ktorým prerušil označené konanie, pretože považoval za splnené podmienky na konanie o súlade napadnutých ustanovení s označenými článkami podľa ústavy. Z obsahu okresným súdom predloženej súvisiacej spisovej dokumentácie vyplýva, že uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2024, čím bolo preukázané splnenie procesnej podmienky nevyhnutnej na začatie konania o súlade právnych predpisov na návrh všeobecného súdu vyplývajúcej z čl. 144 ods. 2 ústavy, spočívajúcej v právoplatnom prerušení dotknutých konaní pred všeobecným súdom (pozri sp. zn. PL. ÚS 39/2014).

14. Navrhovateľ preto uzatvára, že napadnuté ustanovenia sú v rozpore s čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy. Na základe už uvedeného navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutá právna úprava nie je v súlade s označenými referenčnými normami.

II.

Predbežné posúdenie návrhu na začatie konania

15. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom [čl. 124 a čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy], pristúpil na verejnom zasadnutí pléna k predbežnému prerokovaniu návrhu na začatie konania, a to v súlade s čl. 131 ods. 1 ústavy, ako aj s § 7 ods. 1 písm. a) a § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a dospel k záveru, že návrh okresného súdu je potrebné odmietnuť.

16. Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

17. Podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá ústavnému súdu návrh na začatie konania.

18. Podľa § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas národná rada a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, môže podať súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou.

19. Takto normatívne vyjadrenú požiadavku súvislosti s rozhodovacou činnosťou všeobecného súdu [čl. 144 ods. 2 ústavy a § 74 písm. d) zákona o ústavnom súde] ako podmienku pre vznik aktívnej legitímácie všeobecného súdu na podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy už ústavný súd vo svojej súčasnej judikatúre bližšie interpretoval.

20. Aktuálne uplatňovaná judikatúra ústavného súdu o podstate ústavnej (čl. 144 ods. 2 ústavy) i zákonnej [§ 74 písm. d) zákona o ústavnom súde] podmienky vzniku aktívnej legitímácie všeobecného súdu na podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je predovšetkým podmienená spojitosťou s konaním pred všeobecným súdom vyjadrenou tak, že podaniu návrhu musí predchádzať rozhodovacia činnosť takého súdu, pričom v rámci tejto rozhodovacej činnosti ako zákonom upraveného postupu je potrebné vyložiť a aplikovať všeobecne záväzný právny predpis (jeho ustanovenie), ktorého nesúlad s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, mieni všeobecný súd uplatniť pred ústavným súdom. Súvisiacou, avšak nevyhnutnou podmienkou vzniku aktívnej legitímácie všeobecného súdu na podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je spôsobilosť derogačného nálezu

ústavného súdu, ktorý je navrhovaný všeobecným súdom v petite jeho návrhu, viesť k odlišnému záveru v posudzovanej problematike pred všeobecným súdom v porovnaní s takým rozhodnutím, ktoré by bolo výsledkom aplikácie právnej normy navrhutej na derogáciu.

21. Všeobecný súd je teda aktívne legitimovaný len na taký návrh derogačného nálezu, ktorý má potenciál ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu v konkrétnom ním prerušenom konaní; predpokladom je tzv. prejudicialita napadnutých ustanovení v konaní všeobecného súdu. Pri nesplnení uvedenej podmienky sa návrh všeobecného súdu dostáva do pozície akademickej polemiky a rozhodnutie o ňom by nedokázalo naplniť funkčnú podstatu návrhového oprávnenia všeobecného súdu, ktorou je účinná pomoc ústavného súdu všeobecnému súdu prostredníctvom vyriešenia prejudícia ústavnoprávnej povahy spadajúceho do výlučnej právomoci ústavného súdu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy (m. m. PL. ÚS 1/2018).

22. V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej sú to všeobecné súdy, ktoré sú primárne zodpovedné za výklad podústavného práva, je nepochybne v prvom rade úlohou všeobecného súdu, ktorý podáva ústavnému súdu svoj návrh, aby tvrdenú prejudicialitu napádaného ustanovenia na účely konania pred ústavným súdom náležite odôvodnil. Ústavný súd si však vo svojej už citovanej judikatúre od počiatku vyhradzuje právo tieto závery všeobecného súdu pri predbežnom prerokovaní jeho návrhu preskúmať a samostatne posúdiť splnenie podmienok konania pred všeobecným súdom, ako aj prejudicialitu (aplikovateľnosť) napadnutého ustanovenia vo veci, z ktorej návrh všeobecného súdu vzišiel (porov. napríklad PL. ÚS 12/2012, ods. 31 až 34, PL. ÚS 6/2014, PL. ÚS 15/2016).

23. Tieto východiská boli rozhodujúce aj pre posúdenie návrhu okresného súdu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy.

24. Základný ústavnoprávny problém, s ktorým sa navrhovateľ obrátil svojím návrhom na ústavný súd, je orientovaný na posúdenie, či napadnutými ustanoveniami realizovaná zmena príslušnosti súdu v priebehu konania zasahuje neprípustným spôsobom do ústavným poriadkom chráneného priestoru zaručeného základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základným právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy. Vo vzťahu k splneniu podmienky prejudiciality ním nastoleného ústavnoprávneho problému okresný súd argumentuje tým, že prípadná derogácia napadnutých ustanovení mu umožní preskúmať podmienky jeho príslušnosti (§ 40 CSP) na prejednanie a rozhodnutie otázky, ktorá je predmetom prerušeného konania s tým, že po ich preskúmaní bude oprávnený túto vec postúpiť všeobecnému súdu, ktorý bol pôvodne príslušný na prejednanie veci podľa právnej úpravy Civilného sporového poriadku účinnej do 31. mája 2023.

25. Podľa navrhovateľa je pre posúdenie predmetného návrhu okresného súdu podstatné práve prechodné ustanovenie (§ 471c CSP), zavedením ktorého zákonodarca „znemožnil ústavnokonformný výklad procesných ustanovení, ktorými sa mení príslušnosť súdu (... § 22 CSP)“, pretože označené ustanovenie podľa jeho názoru zakladá povinnosť súdu v obchodnoprávnom spore začatom a právoplatne neskončenom do 31. mája 2023 posudzovať kauzálnu príslušnosť podľa znenia § 22 CSP účinného od 1. júna 2023. Podľa § 471c CSP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

26. V posudzovanej veci nie je sporné, že z ustálenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu vyplýva pravidlo, podľa ktorého na posúdenie kauzálnej príslušnosti všeobecného súdu je nutné aj v konaniach o obchodnoprávných sporoch začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 (čo je aj situácia, pred riešením ktorej stojí okresný súd) aplikovať ustanovenia o kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch tak, ako sú obsiahnuté v § 22 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023. Avšak normatívnym prameňom tohto pravidla nie je ustanovenie § 471c CSP, ktorý vo svojom textuálnom vyjadrení neobsahuje všetky aspekty určenia príslušnosti všeobecného súdu (kauzálnej a funkčnej) v konaniach začatých do 31. mája 2023.

27. Zmena príslušnosti všeobecných súdov po novele Civilného sporového poriadku (vykonaná zákonom č. 150/2022 Z. z.) je judikatúrne argumentovaná tak, že vychádza z procesného princípu okamžitej aplikability ustanovení o novozaloženej kauzálnej príslušnosti všeobecných súdov v obchodnoprávných veciach (čo odráža aj uznesenie navrhovateľa o prerušení konania v odseku 5 jeho odôvodnenia vrátane výpočtu relevantných rozhodnutí najvyššieho súdu), a nie z aplikácie prechodného ustanovenia (ako výnimky z princípu okamžitej aplikability v procesnom práve), ktorého ústavnú súladnosť navrhovateľ namieta [§ 471c CSP, ktorý spája s § 22 písm. d) CSP]. Myšlienkový konštrukt o priamej aplikabilite novozaloženej kauzálnej príslušnosti všeobecných súdov v obchodnoprávných veciach začatých do 31. mája 2023 je v navrhovateľom označenej judikatúre najvyššieho súdu odôvodňovaný prostredníctvom výkladu čl. 4 ods. 1 CSP v spojení s § 470 ods. 1 CSP, ako aj na pôdoryse teleologickej interpretácie, ktorej zdroje vychádzajú najmä zo zámeru súdnej reformy realizovanej zákonom č. 150/2022 Z. z. ako nástroja na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície s dôrazom na špecializáciu všeobecných súdov.

28. Z už uvedeného potom vyplýva, že navrhovateľom predpokladaný (derogačný) výsledok sa neopiera o zmenu zákona s účinkami podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, ale ide mu o konkurenčné riešenie výkladu zákona v jeho zachovanom platnom a účinnom znení, a to pri výkladovom využití navrhovateľom označených ústavných ustanovení, s dominanciou práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Táto argumentačná línia navrhovateľa je zároveň určujúca pre posúdenie toho, či ním vymedzený predmet tohto konania o súlade právnych predpisov je spôsobilý založiť meritórny ústavnosúdny prieskum.

29. Ústavný súd zastáva názor, že argumentačný dôraz navrhovateľa na alternatívnu/konkurujúcu argumentáciu o (ne)prípustnosti okamžitej aplikability procesných ustanovení týkajúcich sa založenia kauzálnej príslušnosti s dopadom na už prebiehajúce konania nie je z pohľadu posudzovania súladu napadnutých ustanovení s referenčnými ústavnými normami relevantný, pretože predmetný navrhovateľom (formálne, nie v jeho relevantnom význame) reflektovaný a judikatúrne presadzovaný princíp nemá v okolnostiach danej veci svoj normatívny zdroj v ním vecne namietaných (napadnutých) ustanoveniach. Inými slovami, procesným dôvodom prechodu príslušnosti v dotknutom konaní na navrhovateľa nie je podľa najvyššieho súdu ním napadnuté prechodné ustanovenie predstavujúce práve výnimku z okamžitej procesnej aplikability, a ak by toto ustanovenie nebolo súčasťou zákonnej úpravy, kauzálna príslušnosť v predmetnom obchodnoprávnom spore by na navrhovateľa prešla rovnako. Ďalšie ním napadnuté ustanovenie o kauzálnej príslušnosti – § 22 písm. d) CSP navrhovateľ nenapáda v jeho samotných regulačných účinkoch, ale len v spojení s § 471c CSP, mylne sa domnievajúc, že takým spojením je podmienené judikatúrne riešenie týkajúce sa založenia jeho kauzálnej príslušnosti v konaní začatom pred zmenou zákona.

30. Tieto myšlienkové východiská predznamenujú aj odpoveď na otázku procesnej využiteľnosti účinkov vyplývajúcich z prípadného pozitívneho nálezu ústavného súdu pre prerušené konanie. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za rozhodujúce, že ak (a to je primárne podstatné) by navrhovateľ úspešne dosiahol zmenu právneho stavu zásahom ústavného súdu, táto zmena by neovplyvnila tie východiská, ktoré boli a sú naďalej rozhodujúce pre presadenie účinkov okamžitej aplikability procesných ustanovení týkajúcich sa zmeny príslušností všeobecných súdov v obchodnoprávných veciach.

31. Z už uvedeného potom vyplýva, že z pohľadu rozsahu a dôvodov uvedených v návrhu okresného súdu je už *prima facie* zrejmé, že podmienka prejudiciality ako predbežne konštatovateľného vplyvu na návrh pozitívneho rozhodnutia (nálezu) ústavného súdu na rozhodnutie v navrhovateľom prerušenom konaní nie je splnená. Z toho pramení, v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu, konzekvencia odmietnutia návrhu podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde [v tomto prípade v pozícii špeciality oproti nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde (tento dôvod odmietnutia návrhu by spočíval v tom, že v konaní o súlade právnych predpisov je možné presadzovať riešenie normatívne, a naopak, nie je možné presadzovať interpretačné riešenie určitej otázky podľa platného a účinného znenia zákona oproti inému riešeniu, najmä nadriadeného súdu, čo je „parketou“ prieskumu individuálnych rozhodnutí v konaní o ústavnej sťažnosti)].

32. Nad rámec, avšak v kontexte už uvedeného je potrebné uviesť, že navrhovateľ v tomto prípade nemôže aplikačne súperiť s výkladom najvyššieho súdu, ktorý nebol eliminovaný ani ústavným súdom v konaniach o ústavnej sťažnosti (vo veci sp. zn. IV. ÚS 629/2023 ani v iných rozhodnutiach), preto zvolil cestu konania o súlade právnych predpisov (s petitom vo forme interpretatívneho výroku), avšak v nesprávnych súradniciach. Zároveň platí, že opätovné „presmerovanie“ konania skôr príslušnému súdu nemá byť ani v jeho verzii vyvolané rozhodnutím navrhovateľa, ale ním iniciovaným rozhodnutím nadriadeného súdu podľa § 43 ods. 2 CSP. Táto okolnosť nesplnenie podmienky prejudiciality len umocňuje, keďže návrh nepodal naostatok označený súd.

33. Možno ešte dodať, že odpoveď na námietky navrhovateľa sa nachádza v judikatúre najvyšších súdnych autorít vo sfére jeho pôsobnosti, ktorú navrhovateľ aj vo svojom návrhu reflektuje, pričom zároveň navrhovateľ nemôže žiadať, aby boli tieto judikatúrne zdroje eliminované českou judikatúrou, k správnosti interpretácie ktorej navrhovateľom ústavný súd vzhľadom na skôr prezentované závery, resp. vzhľadom na normatívne a judikatúrne reálie v Slovenskej republike, nepovažuje za potrebné zaujímať konkrétnejšie stanovisko.

34. V konečnom dôsledku, už naozaj nad rámec doterajších a pre rozhodnutie nosných záverov možno (ako *obiter dictum*) v súvislosti s posúdením záruk vyplývajúcich z navrhovateľom označených základných práv podľa ústavy uviesť, že ústava zveruje vo svojom čl. 143 ods. 2 podrobnejšiu úpravu sústavy súdov, ich pôsobnosti, organizácie a konania pred nimi zákonu, čo sa kontextuálne týka aj pojmu „zákonný sudca“ v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy (rovnako pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru). V tomto kontexte nedochádza pri zákonom upravených kompetenčných presunoch k negácii účinkov skôr vykonaných procesných úkonov v prebiehajúcich konaniach (čoho sa navrhovateľ obáva). Inými slovami, fixácia veci napadnutej konkrétnemu súdu a pridelenej konkrétnemu sudcovi nie je absolútna, avšak zmena príslušnosti súdu a osoby pôvodného

zákonného sudcu, aby nešlo o „odňatie“ v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, musí mať oporu v zákone, ktorému ústava ponecháva priestor na reguláciu súdnej sústavy a konania pred súdmi, avšak pre všetky prípady rovnakého druhu a neurčitého počtu, nie ako nástroj cieleného procesného disponovania s konkrétnou vecou (čo navrhovateľ neindikuje, taktiež vecne nešpecifikuje ujmu, ktorá by mala byť spôsobená stranám v ním prerušenom konaní prechodom výkonu súdnictva).

35. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudca Peter Straka, ktoré sa týka výroku a odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2024

Ivan Fiačan
predseda Ústavného súdu
Slovenskej republiky